

Wat nooit verloren gaat,
is de herinnering aan een school
die tijd en ruimte maakt
voor emoties en relaties.

Waar kinderen, jongeren en volwassenen
leren leven en leren werken aan kwaliteit van leven.

Wat nooit verloren gaat,
is die school waar de dood
niet wordt doodgezwegen,
maar waar het leven wordt meegegeven en voorgeleefd.
Een school waar het zijn primeert op het hebben, ten leven.

Patrick Somers

openend woord
kruisteken

Dag kinderen,
samen zijn we **al bijna 2 maanden op stap**.
Om op stap te trekken
doen we best
de juiste schoenen aan.

Het wordt nu straks stilaan november...
Welke schoenen trekken we aan?

*Een paar kinderen,
een juf & meester
brengen een schoen naar voor
'van iemand die gestorven is'.*

-streep rustige muziek-

*Misschien kan kort worden onder woorden gebracht
wie de overleden persoon was die deze schoenen heeft gedragen.*

Vandaag staan we stil
bij 'een lege schoen'.
Een 'lege schoen',
zie ik je denken...
Wat is dat?
Wat bedoelen we daarmee?
Een 'lege schoen'
is een schoen die werd gedragen
door iemand die gestorven is.

Een schoen die nu 'leeg' is,
omdat iemand
die deze schoenen heeft gedragen,
nu overleden/gestorven/dood is.

Schoenen van iemand
die vaak
met iemand anders
op weg was.

Maar nu kan dit niet langer meer.
Samen op stap gaan
is nu niet meer mogelijk.
November is een sombere maand.
Buiten wordt het koud en kil.
Blaadjes vallen van de bomen.
Het vallen van de bladeren
is een teken
dat de winter stilletjes dichtert komt.
Het is een tijd van eikels rapen,
paddenstoelen bewonderen,
kastanjes poffen.

Maar het is ook de tijd
om aandacht te hebben
voor de mensen die gestorven zijn.
We willen hen niet vergeten.

Daarom zijn we hier vandaag samen.
Om hen gedenken.

We denken aan alle mensen
die verdriet hebben deze dagen.
We willen hen steunen.

Vandaag komen we samen
-met onze lege schoenen-
om te vragen aan Jezus,
die met ons op stap is:
toon ons hoe we kunnen troosten
wie verdriet en pijn heeft.
Toon ons hoe we elkaar kunnen steunen.

*Voorganger maakt een kruisteken.
Voorganger onsteekt de Paaskaars.
-streep muziek-*

Het Paaslicht kan in een 'lied aan het Licht' met de kinderen bezongen worden.

**+
ontsteken van de Paaskaars**

gedicht

Als er iemand doodgaat
die je heel goed hebt gekend,
dan is het nogal logisch
dat je erg verdrietig bent.

Misschien is het je oma.
Misschien is het je hond.
Misschien is het een ander
die je ook zo aardig vond.

Want doodgaan is: iets missen.
Het maakt je ook zo bang.
Toch zul je er aan wennen,
al duurt het vaak heel lang.
Nannie Kuiper

Jezus stapt mee... **...steunzolen**

Jezus stapt mee met mensen
die het moeilijk hebben
en vaak aan de kant staan.

Hij probeert om even
'in de schoenen te staan'
van de mensen die hij ontmoet.

Een ontmoeting met Jezus
verandert mensen vaak.

*Op de PPT kan geïllustreerd worden
met passende prenten bij deze Bijbelverhalen.*

Denk maar aan het verhaal
van de blinde Bartimeüs.
Deze man zat
aan de rand van de stad
en hoorde er niet bij.
Jezus stapt naar hem toe
en luistert naar hem.

Zo is er ook het verhaal
van Zacheüs de tollenaar.
Na een ontmoeting met Jezus
geeft hij het teveel gevraagde geld terug
aan de mensen
en wordt een vriend van Jezus.

En misschien hebben jullie
ook al gehoord over Jaïrus
die naar Jezus toestapt
omdat zijn dochtertje heel ziek is.
Jezus stapt mee
met hem en troost de ouders.

'In iemands schoenen gaan staan'
betekent dat je je inleeft
in hoe een ander zich voelt
en bij wat hij beleeft.
Jezus toont ons hoe het kan.

Jezus vraagt ons:
doe zoals de barmhartige Samaritaan
en wees een naaste.
Zeker in deze maand november
voor de mensen
die pijn of verdriet hebben;

**omdat de schoen leeg blijft,
van iemand
die ze zo graag hebben gezien...**

Om ons daaraan te herinneren,
zetten we hier
een **paar steunzolen** centraal.
Zolen die steunen.
Wij willen mensen zijn
die elkaar steunen en dragen, zoals deze zolen.

leerling zet steunzolen in het decor

afbeelding van steunzool op de eventuele PPT

bidden

Laten we nu bidden tot Jezus voor elkaar
dat we met én voor elkaar
een goede steun zouden zijn.
-zoals een steunzool dat is voor de voet-.
Dat we een goede steun zouden zijn
als er pijn, lijden en verdriet is bij mensen.

*Tussen elk gebed zingt men een **passend kort keervers**.*

*Gebeden kunnen ook **RUSTIG** samen gebeden worden
door telkens de betreffende doelgroep bij projectie.*

gebed voor 1ste en 2de leerjaar

Lieve God,
In deze tijd van het jaar,
wanneer de blaadjes van de bomen vallen,
denken we speciaal aan iedereen
die voor ons heel bijzonder is geweest.
Zo leven ze een beetje verder
in ons hoofd en in ons hart.
Als we dan heel stillerjes zeggen :
'Ik zie je nog altijd graag',
dan geeft dat opnieuw een warm gevoel.

gebed voor 3de en 4de leerjaar

Lieve God,
iemand kennen
die je graag ziet
geeft een warm gevoel.
Iemand verliezen
die je graag ziet
geeft een raar gevoel en veel verdriet.
Maar denken aan iemand die je graag ziet,
kijken naar een foto of een filmpje
van iemand die je graag ziet,
geeft wel wat troost.
Het laat de lieve mensen of dieren
verder leven in ons hoofd en in ons hart.

gebed voor 5de en 6de leerjaar

Alleen
Jij bent dood
Ik ben nu zo alleen.
Ik zoek een plaatsje in het huis
waar ik me verbergen kan
en ween.
Maar ik weet zeker
dat ik jou terug kan zien
's nachts misschien,
hoog aan de hemel
als een ster...
Ik zwaai en wuif
en soms
heel soms
dan pink je even
alsof je zeggen wil :
ik ben er nog.
Ik zie je wel vanuit dit andere leven.

Allerheiligen

leraar verhalend...

Het leven bestaat
uit goede dagen en slechte dagen...
Dagen vol vreugde en plezier,
feest, vriendschap, lachen...
Maar ook dagen van verdriet, ziek zijn,
pijn, ruzie, iemand missen, iemand verliezen,...

Het leven is beide:
vreugde èn verdriet.

En we zeggen:
"gedeelde vreugde
is dubbele vreugde".
Als je de goede dagen kunt delen,
wordt je plezier en vreugde
dubbel zo groot.

Maar we zeggen ook:
"gedeelde pijn is halve pijn".
Dat wil zeggen:
als je de pijn en je verdriet
kunt delen met iemand,
dan wordt die pijn veel kleiner.
Hoe kunnen we dat doen:
elkaars pijn delen?
Hoe kunnen we troosten?
Hoe kunnen we elkaar steunen?
Zeker deze dagen
nu vele mensen iemand missen...

Luisteren we eens
naar een verhaal van Jezus.
Hij vertelt ons ook vandaag
hoe we dat kunnen doen.

*Eventueel de tekst wat aanpassen, indien na Allerheiligen.
Verwijs even naar de heiligenbeelden/brandglasramen/...*

Straks vieren we ook 'Allerheiligen'.
Allerheiligen is het feest
van al die vele - vele mensen
die de pijn en het verdriet
van zoveel mensen gedeeld hebben.

Maar heiligen hebben ook
de vreugde van zoveel mensen vergroot.
Ze voelden echt mee met de mensen.
Met vreugde en met verdriet.
Zoals in het lied
dat we nu eerst samen zullen zingen.

partituur: zie achteraan deze bundel

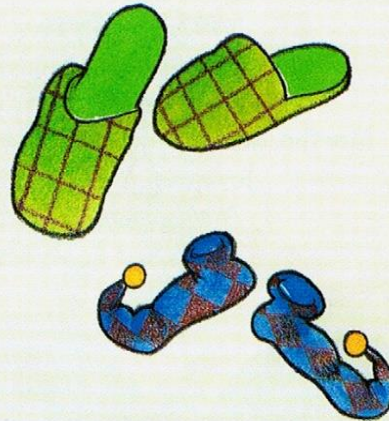

Voel met me mee.

Strofe 1

Hocus, pocus,
Ik ben blij!
Hocus, pocus,
snap je mij?
Soms wat triest
of boos of bang.
Meestal duurt dat
niet zo lang.

Refrein

Sta eens in mijn
schoenen
zodat je weet wat ik
bedoel.
Pas dan kun je
begrijpen
waarom ik me zo voel!

Strofe 3

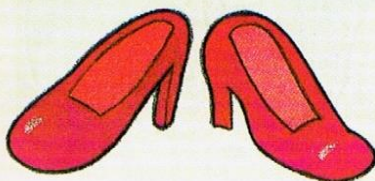
Bibber, beven,
wat een schrik!
Als ik boos ben,
roep ik: stik!
Ik wil weg,
maar weet niet hoe.
Wie vertelt me
waar naartoe?

Strofe 2

Dikke tranen
op mijn wang,
vrolijk fluiten
in de gang.
Nu een lach
en straks verdriet.
Ik weet zeker
dat je 't ziet!

Strofe 4

Ik weet zeker,
ook bij jou,
zijn er dagen
vol van kou.
Trots, verdriet,
plezier en pijn:
af en toe moet
dat er zijn!

zaligsprekingen

Zo leefden de heiligen...
Ze leefden, in naam van God,
mee met de vreugde én het verdriet van mensen.
Ze gingen **in de schoenen van de mensen staan...**

Jezus vraagt van ons
dat wij ook zouden proberen
om 'heilige mensen' te zijn...

Hoe we dat moeten doen?
Wel, Jezus vertelde dat ooit lang geleden
boven op een berg
aan zijn leerlingen.

Luister je even mee naar wat Jezus toen vertelde
en vandaag tot ons zegt?
Hoe we 'heilige mensen' kunnen worden?

Bijbelboek nemen om uit voor te lezen.

Gelukkig zijn er kinderen
met idealen en mooie dromen:
zij bouwen aan de toekomst.

Gelukkig zijn er kinderen
die "ja" zeggen tegen andere mensen:
zij zullen het geluk ontdekken.

Gelukkig zijn er kinderen
die tegen een stootje kunnen bij tegenslag:
zij kunnen het leven aan.

Gelukkig zijn er kinderen
die bij kritiek niet direct boos worden:
maar die proberen hun kleine kanten beter te maken.

Gelukkig zijn er kinderen
die geduld kunnen opbrengen:
zij zullen hun doel bereiken.

Gelukkig zijn er kinderen
die initiatief durven nemen:
zij laten de wereld niet in slaap vallen.

Gelukkig zijn er kinderen
die geen geweld gebruiken:
zij bouwen aan de vrede.

Gelukkig zijn er kinderen
die onrecht durven aanklagen:
zij banen een weg van hoop.

Laten we nu bidden
om zulke mensen te worden zoals Jezus het ons vraagt:
ONZE VADER...

tot slot

Vandaag mochten we even stilvallen
bij de 'lege schoen'
en bij de 'steunzool'.

Vandaag mochten we even denken
aan heilige mensen.

Ze helpen verdriet en vreugde delen
en zijn zo, in naam van Jezus tot steun.

Laten ook wij zulke kinderen zijn.

Mag Jezus ons daartoe **zegenen...**

Slotlied kan zinvol zijn...

Voel met me mee. tekst & muziek: Kris De Ruyscher

strofe

Ho- cus, po -cus, ik ben blij! Ho- cus, po -cus, snap je mij? Soms wat triest of boos of bang.

refrein

Meest-al duurt dat niet zo lang. Sta eens in mijn schoe-nen zo-dat

je weet wat ik be-doel. Pas dan kun je be-grij-pen waar-om ik me zo voel!

-om ik me zo voel!

Strofe 2

Dikke tranen op mijn wang,
vrolijk fluiten in de gang.
Nu een lach en straks verdriet.
Ik weet zeker dat je 't ziet!

Strofe 3

Bibber, beven, wat een schrik!
Als ik boos ben, roep ik: stik!
Ik wil weg, maar weet niet hoe.
Wie vertelt me waar naartoe?

Strofe 4

Ik weet zeker, ook bij jou,
zijn er dagen vol van kou.
Trots, verdriet, plezier en pijn:
af en toe moet dat er zijn!